

Жыжэ - гьунэгьү

Адыгэ у сакуэ, драматург, режиссер цырылуэ Шоджэн Хьэбас Шаджэм Езанэ кьуажэм 1935 гэм кьышалъуащ. Театр гуауджэм и кьэрал институтыр (ГИТИС) 1958 гэм кьыша нэжэ, Кьэбэрдэй кьэрал драмэ театрым цылыжэщ. 1960 гэм льяндэрэ телевиденэм и режиссеру шытащ. Хьэбас и усыгьэхэр, и тхыгьэ зэмпылуахьыгуэхэр шыгьэхуэ хьэсащ абы Налшык, Москва кьышдыгьэклэ тхыжым - «Г у-рыль лэфьхэр», «Гум и хьуаскьлэ», «Большая медведица», «Земное притяжение» и.

Шоджэн Хьэбас и усэ трамьдзахэр

Си афэ джанэщ уи дыгьэпс нурыр, Си афэ джанэщ уи кьуршыпс уэрпыр. Си афэ джанэщ уи цылыгьэ шхьуантэр. Си афэ джанэщ уи жыгьэжь мафьлэр. Си афэ джанэщ уи зэман згьафьлэр. Си афэ джанэщ уи кьуршыпжэ быдэр. Си афэ джанэщ уи льяпкьыжэ тхьыдэр. Си афэ джанэщ уи псалъэ лэфьлэр. Си афэ джанэщ уи акьужэ уэфьлэр. Си афэ джанэщ уи льягьуныгьэр, Си афэ джанэщ уи гутьэр, лыгьэр, Пэуэ усхэти, си адыгьэщ!

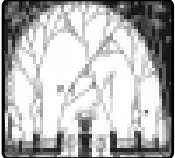
Иджыри шым самыгьэшыс. Сэ уафэхуэпсыкьыр кьэуэбыду, Сцхьыфьунуи цылопс сымьхэ шэс. Си гьуэгум хуэмэ хьыгьэуэщлэ. Сыхьхэ пэти сэ жэщ кьыфьым, Си уанькуапэм зьыгьэуэщлэ... Гьуагуанэм кьудым уащылуэщлэ, Абы цызоуэ лэджэ цыхуэ. Ньыжыгьэр пэжэм кьышэбыдэ, Лым лыгуауэ хьалыри кьышэбыдэ. Кьыстохуэ сэ уэланэ ини, Кьыр льябжэр псыдэм шьелъэсынлэ. Кьохуэ уафэгьуагьэр шыкьыниин, Цыблэм жыгэ закьурэ цырыскьлэ...

Шыху пэс лэфьгытам лыхьхуэм си усэр, Гуэхуфлэ кьэлэтхэм хэтэ си усэр, Уэрэдэ итхым шьалъхым си усэр - Усакуэклэ кьысэджэ!

Махуэр кьыр шьыгуэхэм фагуэуэ кьосри, Кьылуа гьуэгунэм хуоплъэжык. Нани и пьсыр и кьэм носри, Гьунэгьү сабынхэр иокьуэжык. Ауэ дуршым зьыдэуэ Дыгьэр ди шьыпэм иокьуэсынлэ. Мэщлэр уафэм ирдыдуэ, Ищыдэм иту кьыфьлэр кьырыскьлэ...

Шыху бгьэныкьу Нэф уи гьуэсэ, Гьулкэр лымьыгьэс, Нэф ауан умыщлэ. Ущыланэ, Дуней пьсысу Зэи кьыпфьымыщлэ.

Кьамэдэ жану джакьэм си усэр, Фыи зыгу нымьхьым хуэдэм си усэр, Зыгу кьыфьым мафьлэ хуэхуэс си усэр - Усакуэклэ кьысэджэ!

Бэаджэр джэджэ кьомдыгыуэ, Бэаджэр гуджэм зэудыгыуэ. Бэаджэр гуджэм кьымыщ, Кьадгьышхьым шьымыщ. Бэаджэ уи джэгуэгуэс, флэфьлэ, Бэаджэр кьоншыхуэни лыфьлэ. Бэаджэ гьуэсэм лэзэ эщлэ, Бэаджэ гьуэсэм мьысэ эщлэ.

Джэбэ дэхэр халтэм си усэм, Пэтуэ зэхуэхуэхэр кьэуджэм си усэм, Лыгьэм и дамэр тегьэ си усэм - Усакуэклэ кьысэджэ!

Нэр дэхэм сыт цыгьун толмэдэ, Ар хабэуэ игылашэм кьэуэфлэ. Гуэхуэуи ди шьыкьым халыдэ, Ищлэуэ мьы ди гур цыкьуэ. Утхьыкьур зэцкьур хьыджэбэхэм, Ифьлэдыр дахатгьыл зыр зым. Цыкьуэ-цыкьуэ мьы ди гур нэ зыбэхэм, Дэр пашьлэ сыт жалэр сым?

Кьэрэбгьэр жэщ бэуи егьэцтэ, Кьэуади ахуэдэр хуэмей, Шы жыжыном кьышэри кьыуегьэщтэ, Шыху гуншэр гуэхалым хуэжэщ. Хэку шьыкьыр шыху фануэ зэвыхьэм, И гуащлэм зы махуэ хэмыкьлэ. Иуху иныкьэ гьуэгунэ утхьым, Кьэрэбгьэр шы гьуэсэ умыщлэ.

Гьуэгунэм

Шытэ Залым хуэпхэ Си шьыкьым телхьыным сур уани, Дьыжыни си шхуэм кьэрэнылэ. Срещлэ хэт хуэйи сэ ауани, Си шьыкьуэ фьыцни илэм фьымылэ. Си лэрыгыпсыи лым нубыду

Дыгьэр халыч си шьыкьуэ лыхьым, Гьыдбу ар сьыпхэщ. Сьыгуэваркьым шьыкьухьэм, Дыгьэр си псэм халыч. Дыгьэр халыч ди адыгьэщлэм,

Адыжэ хэку кьуалейм, Уда гьэгьонум и нэгу кьоншым, Акьужэ хьуалейм. Дыгьэр халыч си гьухалэ псалъэм, Халыч уи лув пьам. Кьыр псы уэрхэм я шпинальэм, Шуеи жэр илэам. Дыгьэр халыч усэ сатырхэм, Шым и лэгу ушлэм. Ар ахакькьым зи гур шьтырхэм, Пэс хуэхуэжэ пьышлэм...

Фыгьуэр си гьащлэм си мыхьал, Фыи кьысэхуэлэм, пэжэ, сохуэпсэ. Ер цыхум кьелэм сохуэр лэз, Гуфьлэгьуэр нэзэ сфлэфьлэ ди льяпсэ. Гум гутьэр дыгьэ бийуэ эс, Шыху лыгьэр мафлэм ипсыкьыамэ. Гьуэгьуэр хуэти дунейм тез, Уи лыгьым фыгьуэ кьамьхьыамэ...

Псыгэ

Нэжыкьэ кьыхуэ уда лув лантлэр Псыгэ гьуджэм лувэц. Кьысэхуэныкьы псы тькуэс шхьуантэр И нэгу кьабээм ищэ.

Ар мэхтэр, тькьуэ пьышлэни, И пэм иткьым зы. Шыху цытми, шьым пьышлэни, Пышкьым иву цытэ.

Ирет зы шапхэ си усэ сатырхэр, Шыхум и гуауэр и гуауэ шьтэ. Иретлэ гуданлэ илэсынцэ кьырхэр, Кьахьхуэ сабыиим и уэрэд хрэт. Сэ усэ тхьыири сьыбкьыным си цыгуагыуэ, Сигу нуру ари уи гум шьохуэныкьлэ. Мьыэ дивр цыхуэ лэгум кьышгьыгьагыуэ, Ди гьащлэ псыхуэм сэ ар цызоуэсынлэ. Ирет зы шапхэ си усэ сатырхэр, Гутьэхуэ цыфлэр шыхуэ дрешч. Сэ си гьуэсунуц кьуэдэ зи гур шьтырхэр, Абы зыакуэи кьытезыхьэ шэч...

Зэман дэхэм хабэфьлэр и дамэщ, Зэи хьункьым наспыр кьэбдыгыуэ. Жьыр мьыкьутэр бгырысым и кьамэщ, Лыр лыгьыншэм, мьысэуэ зэудыгыуэ.

Гухалэ илэр гухалым хуэфащэщ, Гьащлэуи нэр сыт цыгьуи нэхуэщ. Акьылымшэм и махуэ махуэщэщ, Акьыла зыиэм и лухэр махуэщэщ.

Сурэтэр Поберекжий Юрий шьыцэ.

Джэтэр кьуэдэ сампэм илэмэ, Мэуэщлэири кьышхуныкьлэ. Фьыр сэр пашьлэ уи псэм халычэ, Кьысэхуэуэ уэблэмькьлэ. Фьыр цыхуэгуэ гуауэ кьышэр, Мэхуэ гуэхалым и тешэжэ. Зэхэсхамэ си льяпкэ шьынэр, Гуауэ шьылар сьыгуэщэжэ...

Хуабэр ди гьубгьуэм шохьуакуэ, Ес нартыху тхэмшэр лувэнтлэ. Мьыауэ кьыкьухьыкьым лыхьуакуэ, Мьыгьэм зыщлэдэ шьлэнтлэ. Мэдэктэр дыгьэм и шьтхьэри, Уда нэкулэ гьагьэр зэхуэщлэ. Ауэ шьхьымыжым зегьэщхьэри, Цьхьыщэ бий гьурхэм ныхуэщлэ...

Уафэм шьлэгьэкуэуэ Кьырхэр шьытэ, Сьыну лэщыгьунуэщхэм шьхьыщытэ. Цьхьыкьэр уфэкуэуэ Кьысэхьыщытэ, Нарт шуудуэ тхьыдам ахэр хэтэ.

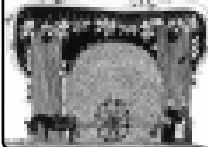
Цыхуэ адынамэс цыгуэхэм Бгьэр толмэт, Цыхуэ гупсысэр бгьэиим шьысэхуэщлэ. Псыдэр мьыэ бгьэгуэхэм Кьышлэуэ, Ари хьэбэсабуэ зыгуэуэ.

Зэуэлхэр ауахам Кьысэхуэ, Мамьрыгьэм дэ хуэщлэцэ лэмыкь. Нэпсыр ди хьыдысэхэжэм Цьшамьгьэжэ, Лыр ди джэтэдэм лурьымыкь.

Кьырхэм си лэпкэ лыгьэр Яхьамькь, Цыхуым кьырыжэ фыгьуэр лэщымыкь.

Тесцэ и бьышкьым, дыгьэр Пыуфьлэц, Цыхуым и нэгу кьабээм ар шьымыкьлэ!

Пшэр уыфьтуэ Сцхьэпэркь, Гьахэр кьытуэ Кьысэркь. Шьыр мэушэ, Шьыр мэдэжэу, Удауэшэ Уэ ди жэгьу!

Кюн Куцэлышнов Давид хуэпхэ

Си гьащлэм сыхьакьым фи шьыпэм, Якутри сурэхьуакуэым си гьуэгэ. Итлани кьысфлэщлэр, пэж жыпшэм, Ди цыхуэхэр шапхэуэ зы жэгьу. «Кюн» псалъэр уэ «цыхуэ» жыболэр, Якутхэм ар «дыгьуэ» кьансэлэ. Насыпу, гуфьлэгьуэ шьым шьылар, Мьы мыхьуэ псалъэнтлэм хьуэцэ халэ.

Шьыр уае залымым шьылыгьуэм, Зым и гум дохуабэр шьыгу псэр. Мьыдэири Кьамьсыным и гьубгьуэм Гуэхалым и вагуэуэ шопсэр. Цыхуэ дыгьэр, цыхуэ лыгьэр зи напуэ, Лэпкэ псэхэр хуенкьым тэрмэщ. Шьым псэхэ телажэм си гуауэ, Седжэнуц сэ «Кюнлэ», си кьуэщлэ!

Гухалым

Хуэсэхьыкьым кьамэ Сэ гутьэр сурэхуэр дамэ, Дыгьэр си бьылэм илэщ. Гухалым хуэсэхьыкьым кьамэ, Гухалыри си псэм халыч.

Гур имызгьэ си бгьэм, Илэлэ хуэщлэри шьым. Сыхуейм сытжыкьыр жыкьыгьэм, Гупсысэр гьуэсэ сцхьым.

Сэ сыкьыжыкьым, хуэмэи Сфлэфьлэ си гьуэгунэр скьум. Си гуауэц дуней уэмуэ, Цыхуэ гутьэр мьылу тькум.

Сэ сфлэфьлэ фьызыкьэ цыкьуэкьы, Ди кьафэр джэуэсам. Ди джэгэ шьлэдээр екьуэкьы, Гухалыри тэрэсам...

Гьэмахуэ шьыла хуабэм Ди кьырхэм усэ трель. Дамэ и бгьафэр шьабэм Гуфьла сабыири шьлэ.

Фи гьэуэлыкьлэ

Урысей Федерациэм и Кьэрал гимн

Слова Сергея Михалкова

Россия - священная наша держава, Россия - любимая наша страна. Могучая воля, великая слава - Твое достоянье на все времена!

Славься, Отечество наше свободное, Братских народов союз вековой, Предками данная мудрость народная! Славься, страна! Мы гордимся тобой!

От южных морей до полярного края Раскинулись наши леса и поля. Одна ты на свете! Одна ты такая - Хранимая Богом родная земля!

Славься, Отечество наше свободное, Братских народов союз вековой, Предками данная мудрость народная! Славься, страна! Мы гордимся тобой!

Широкий простор для мечты и для жизни Грядущие нам открывают года. Нам силу дает наша верность Отчизне. Так было, так есть и так будет всегда!

Славься, Отечество наше свободное, Братских народов союз вековой, Предками данная мудрость народная! Славься, страна! Мы гордимся тобой!

Урысей Федерациэм и Кьэрал гимным и музькэр эрыгьэкуэуэ Урысей Федерациэм и президент оркестрым и художественнэ ифьрэншэ иди дирижер кьысэхьыкьэ, Урысей Федерациэм и цыхуэбэ артист, композитор Овсянников Павел.

Урысей Федерациэм и Кьэрал гимныр 2000 гэм дыгьэгуээм и 30-м лэзэ дыдуэ официалнуэуэ шагьэ-зэишэ Кремльым и Уардуэуэ нымэ шьагьэкуэуэ Кьэрал зэхьыкьэм.

Россие - зым хуэмьдэ кьэралыгьуэуэ, Россие - фьышэуэ тьыгуэуи ди жэгьуэ. Уи пшэуэ лыгьэр, зэфьлэклэ абрагуэуэр - Уэ шьыгьуэуэ сыт цыгьуэи пхьыбкьыр лэщыгьуэуэм!

Адыжэ хэку шьысэхуэитым гьэбагуэуэ и шьыкьыр, Льяпкэ зэмышхэ кьудым я льяхэ зэхуэуэ, Шыхуэбэ лышгьыгьэр бэрэкуэуэ зезьыхэ, Дэ уэркьлэ дыгьышхуэуэ уи лыгьэр долэт!

Тенджыз хуабэхэм кьышыщлэдэуэ, Мьылылэ шьыналъэхэм нэсыкуэ пхьыдэуэ Уи мэхэр кьышкьыкьыр, зэубгьуэр уи гьубгьуэм, Ди Тхьэшхуэм тхьихэ умэуэ зым пэдымьшэ фьыгьуэр!

Адыжэ хэку шьысэхуэитым гьэбагуэуэ и шьыкьыр, Льяпкэ зэмышхэ кьудым я льяхэ зэхуэуэ, Шыхуэбэ лышгьыгьэр бэрэкуэуэ зезьыхэ, Дэ уэркьлэ дыгьышхуэуэ уи лыгьэр долэт!

Акьылыри гьащлэри хуити шьыбауэ, Я куэбжэр зэлухьэр кьыпэллэмэ лэщыгьуэуэ, Хэку пэжыныгьэм кьарур кьыдигьтауэ, Допсэуэ, дыпсэуэ уащ, дыпсэуэ уащ зыщыгьуэуэ!

Адыжэ хэку шьысэхуэитым гьэбагуэуэ и шьыкьыр, Льяпкэ зэмышхэ кьудым я льяхэ зэхуэуэ, Шыхуэбэ лышгьыгьэр бэрэкуэуэ зезьыхэ, Дэ уэркьлэ дыгьышхуэуэ уи лыгьэр долэт!

Музыкальная партитура с нотами и текстом песни на русском языке.

Сурэтэр Пауэты Герман шьыцэ.

